

ВСТУП

- ◆ Роль книги в житті людини
- ◆ Література як художнє відтворення життя, побуту, звичаїв, духовно-моральних цінностей людини
- ◆ Значущість читання в житті особистості
 - ◆ Сучасний читач

«Краю мій, білосиній». Витинанка Олени Харченко

Читання для розуму — це те саме,
що фізичні вправи для тіла.

Іван Франко

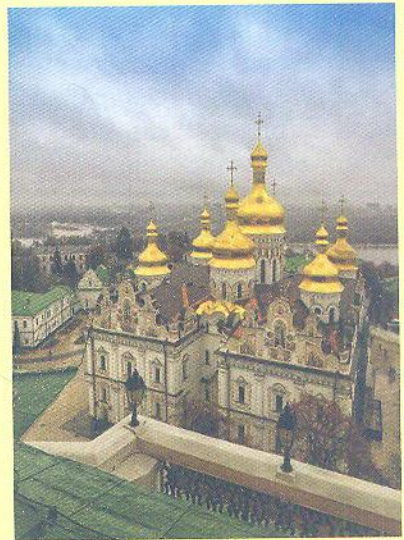
За князювання Ярослава Мудрого в Києві при Софійському соборі заснували першу в Русі-Україні книгозбірню.

Тому в Софійському музеї й зараз можна побачити пам'ятний знак — камінь, на якому зображено князя Ярослава з книжкою в руках і викарбовано рядки літопису: «Року 1037 Ярослав цей, син Володимира, засіяв книжними словами серця вірних людей. Велика ж бо користь людині від учення книжного»...

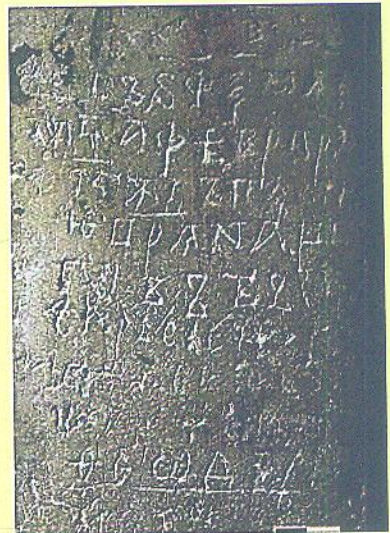
- Згодом ти більше дізнаєшся про літопис.

У прадавні часи чи не єдиним засобом передачі знань від покоління до покоління та надійним оберегом від ворогів було слово. Саме тоді, наприклад, з'явилися перші усні оповідки про тварин, відомі тобі як казки про Лисичку-Сестричку та Вовчика-Братика. Згодом люди навчилися писати та читати. Ось тоді й винайшли книжку.

Якою була перша книжка, невідомо. Напевне, її надряпали на корі дерева чи на звірячій шкурі. А коли люди навчилися обробляти глину, то почали записувати

Софійський собор.
Автор світлини
Сергій Курля

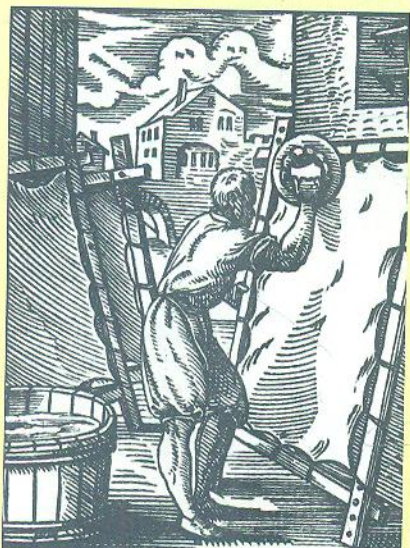
Графіті на стінах
Софійського собору

Як ти вважаєш, чому
письмо на цеглинах
не задовольнило людство?

Матеріал для виготовлення книжок єгиптяни виробляли зі стебел кущів папірусу, що росли на берегах Нілу. Саме папірус вважають далеким-далеким «пращуром» добре знайомого вам паперу.

Матеріал, із якого виготовляли книжки, у різних народів мав подібні назви: у єгиптян — «папірус», в українців — «папір», в англійців — «paper», у французів — «papier».

Що завадило читачам користуватися книгами зі сторінками з папірусу?

Виробник пергаменту

тексти на мокрих глиняних табличках, які потім випалювали в печах, як нині цеглу. Такими були «сторінки книжок» у Стародавньому Вавилоні та Китаї, що їх і сьогодні можна побачити в багатьох музеях світу.

Уяви: за такої «технології» кожен твій підручник важив би кілограмів зо тридцять і до шкільного наплічника точно би не помістився! До того ж, ці «глиняні аркуші» були недовговічними, бо таблички легко розбивалися. Тож користуватися такими «книжками» було вкрай незручно.

Згодом у Стародавньому Єгипті навчилися виготовляти новий матеріал — папірус, на якому було значно зручніше писати. Аркуші папірусу з'єднували в довгі сувої. Читаючи таку «книгу», потрібно було не гортати сторінки, а перемотувати згортки від краю до краю, як плівку в старих фотоапаратах. Залежно від того, як це робилося, текст записували чи то зліва направо (так читаємо й пишемо ми, європейці), чи то навпаки, чи то навіть зверху донизу (так читають деякі народи Сходу).

Проте папірус мав вади: він спалахував від найменшої іскри, а в сирому кліматі (наприклад, на туманних Британських островах або біля німецької річки Рейн) дорогі папірусні сувої швидко псувалися.

Тому людство для виготовлення книжок наполегливо шукало нові матеріали. І ось, нарешті, у місті Пергамі майстри навчилися ретельно вичиняти й акуратно зшивати прямокутні шматки телячої чи козячої шкіри.

За місцем винаходу цей новий матеріал назвали *пергаментом*. Саме тоді в давньої книжки з'явилися сторінки й вона стала схожою на сучасну. Лише уяви, як багато століть минуло й скільки зусиль доклало людство, аби книжка набула того вигляду, що його має підручник «Українська література», який ти зараз читаєш.

Спочатку книжку можна було побачити лише в багатих людей чи в монастирях. Та це й не дивно, адже тоді ще не було ані друкарських верстатів, ані принтерів. Тому ченці, схилившись над столами, вручну переписували десятки тисяч сторінок. І лише згодом, після винайдення паперу та ще й книгодрукування, книжка стала доступною в кожній освіченій родині.

Ми вже звикли, що в текстах є покликання, за якими можна знайти потрібну інформацію.

То й книжок не треба!

Проте чи зможе людина, що не вміє читати й аналізувати прочитане, свідомо користуватися інформацією в інтернеті?

Чи можна обійтися без читання? Чому?

Помандруй зі світлячком у Національний музей літератури України за покликанням:
<https://cutt.ly/JZtAGXT>

ЛІТЕРАТУРА В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

Людське життя, побут, звичаї, духовно-моральні цінності людини забарвлюються, відтворюються у творах художньої літератури.

Якщо зважати на переклад слова «література» з латини, то все, що написано чи надруковано літерами, зокрема учнівські твори і навіть твої електронні листи чи смс-повідомлення, — усе це є «літературою», бо написано літерами.